

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Τρίπολη, Μάιος 2010

Η ΑΓΟΡΑ ΙΧΘΥΗΡΩΝ ΣΤΗΝ ΛΙΒΥΗ

1. ΓΕΝΙΚΑ

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία όσον αφορά την κατανάλωση, την παραγωγή την εισαγωγή και εξαγωγή ιχθυηρών στην Λιβύη είτε αυτά αφορούν αλιεύματα είτε προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατόν να σχηματίσει κανείς μια επαρκή εικόνα για την εν λόγω αγορά . Οπου υπάρχουν κρατικά στατιστικά στοιχεία αυτά είναι ελλιπή και αντιφατικά και τα πλέον πρόσφατα αναφέρονται στο 2007. Μελέτες για τον τομέα των ιχθυηρών έχει εκπονήσει ο FAO όπου μπορεί να αντληθούν τα πλέον αξιόπιστα στοιχεία, πλην όμως και αυτά τα πλέον πρόσφατα αφορούν το έτος 2005.

Η Λιβύη διαθέτει σημαντικό θαλάσσιο πλούτο και η αγορά χαρακτηρίζεται από επάρκεια ενώ η Κυβέρνηση προβαίνει σε εισαγωγές σε περίπτωση εποχικών ελλείψεων. Οι εξαγωγές σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πραγματοποιούνται έμμεσα μέσω όμορων χωρών καθόσον η Λιβύη δεν έχει συμπεριληφθεί ακόμη στον κατάλογο τρίτων χωρών από τις οποίες επιτρέπεται η εισαγωγή ιχθυηρών. Η έλλειψη δυνατότητας άμεσης εξαγωγής σε συνδυασμό με την αφθονία αλιευμάτων, διατηρούν τις τιμές σε προσιτά επίπεδα και για τα χαμηλά εισοδήματα. Η παραγωγή αφορά αλιεύματα και μικρές ποσότητες ψαριών ιχθυοτροφείων. Παρά την ευνοϊκή για τις θαλασσοκαλλιέργειες εκτεταμένη ακτογραμμή, η χώρα ελάχιστα έχει αξιοποιήσει αυτό το συγκριτικό της πλεονέκτημα.

2. ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Η συνολική παραγωγή από τα Λιβυκά ύδατα δηλώθηκε ότι είναι 50 000 τόνους (τελευταία επίσημα στοιχεία το 2000), με εκτιμώμενη αξία 100 εκατομμύρια δολάρια . Η παραγωγή αυτή αποτελείτο από περίπου 21.000 τόνους των μικρών ψαριών πελάγους (σαρδέλες, σκουμπριά, σαυρίδια, και γόπες), περίπου 2.000 τ. τόνου και περίπου 24.000 τόνους μικτών βενθοπελαγικά είδη (κυρίως μπαρμπούνια, καστανόψαρα, ροφοί, κοινές συναγρίδες, χταπόδια, σουπιές, καλαμάρια, σκυλόψαρα...) και 3.000 τόνοι άλλων ειδών

	παραγωγή	εισαγωγές	εξαγωγές	συνολική προσφορά	κατά κεφαλήν κατανάλωση
	βάρος σε τόνους				kg ετησίως
ψάρια για άμεση κατανάλωση	33 339	8 081	1 405	38 537	7.2
ψάρια για ζωοτροφή ή άλλες χρήσεις	1 500				

Πηγή : FAO

εμπόριο 2003	
αξία εισαγωγών	US\$40 628 000
αξία εξαγωγών	US\$10 476 000

Πηγή : FAO

Σύμφωνα με την Αρχή Θαλασσιού Πλούτου (υπάγεται στο Υπουργείο Γεωργίας, Ζωϊκού και Θαλασσιού Πλούτου), η παραγωγή ιχθυηρών για τα έτη 2006 -2009 έχει ως εξής:

Βάρος σε τόνους	Έτος
27,107	2006
33,352	2007
28.352	2008

Υδατοκαλλιέργειες

Αν και η λιβυκή Κυβέρνηση επιχείρησε την ίδρυση μονάδων υδατοκαλλιέργειας γλυκού νερού σε αρκετές τοποθεσίες σε πιλοτική βάση κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο δεκαετιών, η παραγωγή τους παραμένει πολύ μικρή. Ένα σχέδιο για ανατροφή tilapia και άλλων ειδών χρησιμοποιώντας μικρούς ταμιευτήρες νερού άρδευσης (50-200 κ.μ.) στην έρημο, 650 χλμ. νότια της Τρίπολης, ξεκίνησε στα μέσα της δεκαετίας του 1990 με τακτική τεχνική παρακολούθηση εμπειρογνομόνων για 2 έτη. Το εν λόγω πρόγραμμα πέτυχε τους στόχους του με την ενθάρρυνση της παραγωγής και της κατανάλωσης ψαριών στον τομέα αυτό. Στα μέσα της τρέχουσας δεκαετίας η συνολική παραγωγή tilapia ήταν 200-250 τόνοι ετησίως

Την δεκαετία του 1990 δόθηκε έμφαση στην προώθηση της θαλασσοκαλλιέργειας. Έχουν δημιουργηθεί πιλοτικοί σταθμοί στο Ain kaam (περιοχή Khoms Δυτ. Λιβύη), Ain Ziana (Βεγγάζη), και Ain El Ghazala (κοντά στο Τομπρούκ). Η μονάδα στο Ain kaam περιελάμβανε καλλιέργεια σε κλωβούς με υφάλμυρο νερό κέφαλων και κόκκινων tilapia. Η λιμνοθάλασσα στο Ain Ghazala έχει χρησιμοποιηθεί για καλλιέργεια σε κλωβούς λαβρακιού, τσιπούρας, μπαρμπουνιών, χελιών και μυδιών σε πειραματική βάση. Ένα σημαντικό συγκρότημα για καλλιέργεια λαβρακιού κατασκευάστηκε στην Farwa (κοντά στα σύνορα της Τυνησίας).

Εχουν γίνει περιορισμένες προσπάθειες από τον ιδιωτικό τομέα για την εκτροφή κυπρίνων αλλά η παραγωγή είναι χαμηλότερη του στόχου (περίπου 400 τόνοι ετησίως).

Η χώρα διαθέτει σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα στις θαλασσοκαλλιέργειες και λόγω του μειωμένου χρόνου παραγωγής εξαιτίας του θερμού κλίματος. Ωστόσο η έλλειψη τεχνογνωσίας και γενικότερων υποδομών καθώς και του θεσμικού πλαισίου που αποθαρρύνει τους ξένους επενδυτές, εμποδίζουν την ανάπτυξη του τομέα.

3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Τα αλιεύματα καθώς και τα προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας διακινούνται μέσω των ιχθυαγορών που λειτουργούν στις παραθαλάσσιες πόλεις. Εκεί απευθύνεται και ο καταναλωτής καθώς περιορισμένος αριθμός ιχθυηρών διακινείται μέσω 3-4 μεγάλων σούπερ μάρκετ στην πρωτεύουσα. Εισαγωγές πραγματοποιούν χονδρέμποροι κρεάτων που διαθέτουν κατάλληλους αποθηκευτικούς χώρους-ψυγεία.

Πίνακας ενδεικτικών τιμών πώλησης ιχθυηρών

ονομασία	Τιμή σε € ανά kg	Παρατηρήσεις
τσιπούρα	8,00 – 14,00	υδατοκαλλιέργειας ή εισαγωγής
τσιπούρα	20,00	ανοικτής θαλάσσης
λαυράκι	10,00	Υδατοκαλλιέργειας
λαυράκι	20,00	ανοικτής θαλάσσης
μπαρμπούνια ترية ليا	5,75 – 9,00	
Ροφός	12,50	
συναγρίδα	12,50	
λιθρίνια	4,25	
σκυλόψαρο	5,75	
Γαρίδες	25,00 – 35,00	
σουπιές	2,75	
χταπόδι	2,75	
καλαμάρι كلامار	12,00	

*Οι ανωτέρω τιμές

- ίσχυαν τον Απρίλιο 2010
- αφορούν επιλεγμένα μέσης και ανώτερης ποιότητας ιχθυηρά
- υπολογίστηκαν με ισοτιμία 1 € = 1,75 LD

4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Σύμφωνα με την κρατική Αρχή Θαλάσσιου Πλούτου, λόγω της άρσης της απαγόρευσης εισαγωγής ορισμένων ειδών ψαριών για να καλυφθούν οι ανάγκες της αγοράς, η χώρα εισήγαγε το 2009 τσιπούρες και λαυράκια κυρίως από την Ελλάδα (30 τόνους μηνιαίως), την Τουρκία (12 τόνους μηνιαίως) και την Μάλτα (4 τόνους μηνιαίως). Ωστόσο για προστασία της τοπικής παραγωγής θαλασσοκαλλιεργειών, η απαγόρευση επανήλθε σε ισχύ (νόμος 8/2010). Σύμφωνα με την ανωτέρω Αρχή, αναμένεται να αρθεί η απαγόρευση ενδεχομένως έως το τέλος του 2010.

Ελληνικές εξαγωγές ιχθυηρών στην Λιβύη 2009

ΚΣΟ		αξία €	ποσότητα kg	% επί συνόλου
03.02	ψάρια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	752.686	202.375	
03.02.69.94	Λαυράκια "Dicentrarchus labrax", νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	255.790	69.697	34,0%
03.02.69.95	Τσιπούρες "Sparus aurata", νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη	284.069	81.776	37,7%

επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ

5. ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ – ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Δασμοί

Ενώ η Λιβύη δεν επιβάλλει άμεσο εισαγωγικό δασμό από το 2005, επιβάλλει έμμεσους δασμούς κατά την εισαγωγή οι οποίες περιλαμβάνουν:

- τέλος λιμενικών υπηρεσιών σε όλα τα εισαγόμενα προϊόντα το οποίο αυξήθηκε από 4% έως 10% από την 15η Φεβρουαρίου 2009.

- φόρος κατανάλωσης επί των εισαγωγών 109 προϊόντων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο. Τα ποσοστά κυμαίνονται μεταξύ 10 και 100% της αξίας των εμπορευμάτων. Ωστόσο, τα ψάρια και τα αλιεύματα δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο των προϊόντων που υπόκεινται σε φόρο κατανάλωσης.

Η Λιβύη προκειμένου να εξάγει στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να συμπεριληφθεί στον κατάλογο τρίτων χωρών από τις οποίες επιτρέπεται η εισαγωγή ιχθυηρών (απόφαση 2006/766EC). Η Λιβύη έχει υποβάλει αίτηση για συμπερίληψή της στον εν λόγω κατάλογο

Νομοθεσία

• ν.14/1989: Βασική νομοθεσία για ρύθμιση της εκμετάλλευσης και διατήρησης του θαλάσσιου πλούτου

• Γραμματεία Θαλάσσιου Πλούτου (SMW) απόφαση 71/1990: εξειδικεύει και ερμηνεύει τις διατάξεις του ν.14

• Γραμματεία Θαλάσσιου Πλούτου απόφαση αριθ. 80/1991: Παρέχει τεχνικές εξηγήσεις και προδιαγραφές για την εφαρμογή του ν. 14.

4

- Γραμματεία Θαλάσσιου Πλούτου απόφαση αριθ. 95/1993: Απαγόρευση της χρήσης μονόινων διχτύων και αγκιστριών για ψάρεμα νο 11
- Γραμματεία Θαλάσσιου Πλούτου: απόφαση αριθμ. 97/1993: Απαγόρευση της αλιείας με τράτες σε ορισμένες περιοχές κατά τη διάρκεια του Ιουλίου και του Αυγούστου περίοδος αναπαραγωγής για ορισμένα είδη. Η απόφαση αυτή έχει αντικατασταθεί από την απόφαση αριθ. 271/2004 της Γενικής Λαϊκής Επιτροπής (απαγορεύει την αλιεία με μηχανότρατες σε καθορισμένες περιοχές τους μήνες Μάιο, Ιούνιο, Ιούλιο ενώ επιτρέπεται για τις μηχανότρατες να αλιεύουν σε περιοχές άλλες από εκείνες που ορίζονται από την παρούσα απόφαση κατά τη διάρκεια αυτών των μηνών).
- Γραμματεία Θαλάσσιου Πλούτου: απόφαση αριθμ 98/1993: Εξουσιοδοτεί προσωπικό που εργάζεται στις υπηρεσίες αλιείας στους δήμους και τις περιφέρειες να ενεργούν ως νομικοί συνεργάτες.
- Νόμος Νο.15/2001 για την προστασία του περιβάλλοντος: Το κεφάλαιο III σε 21 άρθρα αναφέρεται στην προστασία του θαλάσσιου πλούτου
- Γενική Λαϊκή Επιτροπή (GPC): απόφαση αριθ. 37/2005: Αφορά δήλωση για προστατευόμενη ζώνη αλιείας κατά μήκος των ακτών της Λιβύης. (Η δήλωση αυτή απαγορεύει όλα τα είδη αλιείας στη δηλωθείσα περιοχή χωρίς άδεια από επίσημη Αρχή).

Πρόσφατοι νόμοι

- απόφαση 159/2009 της Γενικής Λαϊκής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας με την οποία απαγορεύεται η εξαγωγή όλων των ειδών ιχθυηρών
- απόφαση 8/2010 της Γενικής Λαϊκής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας με την οποία απαγορεύεται η εισαγωγή όλων των τύπων ειδών

Σύμφωνα με την Αρχή Θαλασσίου Πλούτου (High Authority of the Health Marine) οι ανωτέρω πρόσφατοι νόμοι πιστεύεται ότι έχουν εποχική ισχύ και θα αρθούν ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς

Ε. Δαϊρετζής
Σύμβουλος Α' ΟΕΥ